Wat wil dat zeggen?

Er zijn menschen, die het zich zóó voorstellen, dat daarmee bedoeld wordt een soort van hoorbare stem, die uit den hemel tot hen komende tot hen zegt:

„Gij behoort er bij, gij zijt Gods kind."

Enkele menschen zijn er, die zich inderdaad verbeelden, dat zij zoo'n stem hebben gehoord.

In de stilte van den nacht.

In de eenzaamheid van het veld.

Grooter is het getal van hen, die, al durven zij dat niet met zooveel woorden zeggen, toch in heel hun spreken er blijk van geven, dat zij eigenlijk op zulk een getuigenis des Geestes, op zulk een stem uit den hemel wachten.

Toch kan dit nooit de bedoeling van den apostel zijn.

In de eerste plaats niet, omdat zulk een getuigenis (stel, dat het ooit kwam) nooit zou kunnen worden gecontroleerd; het zou even goed een stem van den duivel als van God kunnen zijn.

In de tweede plaats; indien zulk een getuigenis den mensch van zijn kindschap zou moeten overtuigen, dan zou daardoor de Heilige Schrift, het Woord Gods geheel op den achtergrond worden gedrongen.

Vanzelf zouden de menschen er dan toe komen te zeggen: „nu ja, die Bijbel, en de beloften uit dien Bijbel, wat heb ik daar tenslotte aan; de bevestiging moet ik uit den hemel hebben; zoolang ik dat niet krijg, heb ik aan den Bijbel niets en als ik dat heb, dan heb ik aan den Bijbel geen behoefte meer."

Terwijl God Zelf in den Bijbel ons duidelijk leert, dat wij zullen leven bij Mozes en de Profeten en bij het profetische Woord, dat zeer vast is.

Voorts, als dit de zin van dit woord was, dan zou het er met de gemeente al heel droevig voorstaan.

Want zij, die zich „verbeelden" zulk een stem gehoord te hebben, zijn maar zeer enkelen.

Verre de meeste kinderen Gods zouden dan zonder dit Geestesgetuigenis hun pad moeten gaan.

Terwijl toch deze tekst het stelt als een algemeenen regel, geldend voor al Gods kinderen: „Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn."

* * *

Een tweede opvatting, die overigens veel ernstiger en veel meer algemeen is, is deze.

„Eerst," zoo zegt men, „eerst komt het Woord tot mij, het Woord, waarin God mij Zijne beloften geeft. Ik aanvaard dat wel, maar toch blijft er bij mij over een zekere vrees, dat ik, ondanks alles, er misschien toch nog niet bij behoor, dat ik mij ten onrechte de belofte Gods toeëigen.

En zie, dan komt daar de Heilige Geest en werkt zoodanig op mijn bewustzijn in, mij verzekerende van mijn kindschap, dat het mij is, alsof ik een stem in mijn hart hoorde zeggen: „Gij zijt Gods kind"."

Volgens deze voorstelling zou er dus zijn drieërlei Geesteswerking bij het tot stand komen van de zekerheid:

a. Het spreken des Geestes in het Woord Gods.

b. De werking des Geestes, waardoor ik dat Woord Gods als zoodanig herken en aanvaard.

c. Een daarbij komende Geesteswerking, die mij rechtstreeks, zonder dat ik weet hoe of vanwaar, als een hoorbare stem in mijn binnenste zegt: „Gij zijt Gods kind".

Deze laatste voorstelling is 't, waardoor zooveel kinderen Gods in de moeite geraken.

Een dergelijke Geesteswerking, als, volgens die verklaring, door God aan Zijn kinderen wordt toegezegd, hebben zij nooit ondervonden, die wondere, innerlijke stem hebben zij nooit gehoord en daarom blijven zij maar bang, dat het dan toch niet goed met hen is, dat zij niet mogen rustig zijn.

Maar die vreeze, die onrust, is ongegrond.

Dat zal, hoop ik, blijken als wij in een volgend artikel den rechten zin van dit: „Geestesgetuigenis" uiteen gaan zetten.

D. v. D.

MUZIKALE KRONIEK

De Orgelist Jan Zwart.

Hij is niet meer!

De rouwdragers zijn door de straten gegaan en met ontsteltenis heeft orgellievend Nederland hun droeve mare vernomen. Groote smart is allerwegen over dit zoo zware verlies tot uiting gekomen, en ook in de pers is hij naar zijn oude beeldspraak „met de groote klok beluid".

We hebben den zwaren gang naar zijn laatste rustplaats gemaakt en met een treurend hart hebben we gestaan aan zijn geopende groeve.

* * *

Het leven van den orgelist Jan Zwart is allereerst geweest een strijden voor de populariseering van de orgelkunst.

Als kenner der historie had het orgelleven van den reformatietijd in hem den drang opgewekt naar herstel van de schoone, oude traditie van open kerken en spelende orgels, en in rusteloozen ijver heeft hij steeds getracht om, waar mogelijk, deze gewoonte in ere te herstellen.

Negentien jaren achtereen gaf hij op zijn prachtige orgel in de Hersteld Ev. Luth. Kerk te Amsterdam reeksen van niet minder dan dertig orgelconcerten. In Alkmaar gaf hij vele jaren lang een serie orgelavonden op het klassieke instrument der Groote Kerk. In zijn woonplaats Zaandam organiseerde hij bijna ieder jaar, gedurende enkele maanden, wekelijks orgelbespelingen in de historische Westzijderkerk, en zelfs toen hij bij de Ned. Chr. Radio-Vereeniging de eervolle taak had om wekelijks zijn orgelklanken over geheel Nederland uit te strooien, ontzag hij zich de moeite niet om in verre plaatsen als Groningen vaste series concerten te ondernemen.

Jan Zwart zocht in al zijn honderden concerten contact met het volk. Niet om roem of eer voor zichzelf te winnen, maar om belangstelling te wekken voor het instrument, dat zoo de liefde van zijn hart had.

Het bleek telkens weer uit zijn programma's, dat hij ook de muzikaal minder ontwikkelden wilde bereiken, degenen voor wie de groote werken der orgelliteratuur ten deele nog onverstaanbare klanken waren. Hij heeft zijn publiek opgevoed, zijn toehoorders ingeleid in de schoonheid van wat niet dadelijk aanspreekt, en de middelen, waarmee hij dit deed, ze hebben nooit den aestheticus van hem doen vervreemden.

Jan Zwart heeft zijn kunst aan het volk geschonken.

Het leven van Jan Zwart is ook geweest een streven naar een eigen protestantsche koraalkunst.

Ook hiertoe door het verleden van de orgelkunst geprikkeld, vormde het protestantsche koraal de grondslag voor bijna zijn geheelen compositorischen arbeid. En zooals een Sweelinck en van Noort in hun openbaar orgelspelen de inspiratie voor hun psalmbewerkingen en koraalvariaties vonden, zoo waren zijn improvisaties over een koraal in den kerkdienst, tijdens een Woensdagmiddag- of Dinsdagavondbespeling het uitgangspunt voor zijn composities.

Jan Zwart schreef ze „ten gebruike vóór, tijdens en na den eeredienst in Protestantsche godsdienstoefeningen; bij orgelconcerten, kerkelijke muziekuitvoeringen en voor zelfstudie in kerk en huis", en hij gaf ze uit om ook anderen aan het werk te zetten, om te leeren denken over onze schoone koralen, om medebouwers te verkrijgen aan het gebouw eener nieuwe protestantsche koraalkunst.

Het leven van Jan Zwart is geweest een geheel en al toegewijd-zijn aan de Protestantsche Orgelcultuur. Daartoe gaf hij niet alleen zijn vele orgelconcerten, en becomponeerde hij onze kerkmelodieën, maar daartoe gebruikte hij ook zijn vaardige pen en stichtte hij het instituut „Orgeldagen".

Hij bevorderde in woord en geschrift de kennis der historie, en gaf zich in bewondering afdwingende werkkracht en werklust aan het verzamelen van weer nieuwe gegevens. Geen terrein, hoe ver ook oogenschijnlijk van het onderwerp gelegen, ontsnapte aan zijn grooten speurzin, als het toch maar eenigszins verband hield met een of ander detail. Stapels aanteekeningen verrieden vaak, dat vele nachtelijke uren met zijn arbeid gemoeid waren geweest. En hoewel steeds nog maar ontevreden met de resultaten zijner nasporingen, kende hij dan ook als geen ander de historie van zijn vak. Naar zijn vaste overtuiging was deze kennis trouwens een voorwaarde voor elken orgelist. Hoe kon hij scherp zijn in zijn artikelen tegen hen, die door gemis hiervan, en door het critiekloos huldigen van verouderde opvattingen, zich lieten verleiden tot onjuiste conclusies en het geven van verkeerde voorstellingen. Hoe heeft hij de legende bijvoorbeeld weerlegd, als zou het Calvinisme eenmaal de Kunst vijandig gezind zijn geweest. Hoe kende hij Sweelinck en hoe was hij nog steeds bezig zijn talrijke gegevens verder te completeeren.

Jan Zwart was een orgelhistoricus bij uitnemendheid. Hij was een man, die met al de energie en talenten die hem sierden, gezwoegd heeft voor de verwerkelijking van zijn schoone idealen.

En ergerde hem aan den eenen kant bijvoorbeeld het ge-„collega" uit sommigen kring van menschen, die alleen op enkele uren van den Zondag eenzelfde taak verrichtten, aan den anderen kant was hij de eenvoudige, die wist al zijn gaven van God te hebben ontvangen.

Met „alle roem is uitgesloten, onverdiende zaligheden heb ik van mijn God genoten" begon hij zijn dankwoord na de grootsche huldiging bij zijn 40-jarig jubileum, nu bijna vier jaar geleden. En ziende op zijn leven en sterven, heeft hij ons ook als troost, naast al zijn idealen, dit nagelaten, dat hij thans de eeuwige getuige is van dat, waarover hij ons meermalen sprak en waarover Jan Luyken eenmaal zong:

„Het maatgezang en spel der mensen
Zoo lieflijk als men ooit kon wensen
Is maar een staaltje van 't geluit
Dat opgaat uit der engelen kooren,
Voor de eeuwige oorsprong van het hooren
Daar nooit een eind de vreugde sluit".

WILLEM MUDDE.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Bouwen.

Er valt bij het Christelijk Onderwijs nog heel wat te bouwen. Ik denk nu niet allereerst aan het schoolwezen in verband met de Overheidsbemoeiing, aan het zelfstandig maken van de school als instituut, maar ik heb dezen keer meer het oog op den innerlijken opbouw, ook met betrekking tot de behandeling van de verschillende leervakken. Dezer dagen verscheen bij Kok te Kampen een „Leerplan voor organisch Onderwijs op de Christelijke school" van den heer H. Dam, hoofd eener school te Wassenaar. Zulke verschijningen bewijzen, dat we vooruitgaan. We blijven maar niet voortsjokken op de paden, die we nu eenmaal betreden hebben, maar wij blijven voortdurend zoeken naar betere wegen. Uit dat oogpunt gezien acht ik dit werk van beteekenis, in afwachting nog van het Bijzonder Gedeelte, dat moet volgen en waarin meer de stof in bijzonderheden zal worden aangegeven.

Zooals de titel reeds zegt, wordt hier het onderwijs gezien als een organisch geheel. Door de veelheid van vakken loopen we groot gevaar, de kinderen brokstukken te geven, maar het streven moet meer openbaar worden, dat we aan de kinderen een welsluitend geheel van kennis moeten bieden. Ze houden gemakkelijker een overzicht over het geheel en kunnen het ook beter vasthouden.

Nu valt niet te ontkennen, dat ook vroeger wel in die richting werd gearbeid. Als b.v. de schrijver betoogt, dat na de geschiedenisles een opstel kan worden gemaakt of een versje kan worden geleerd, dan komt dat overeen met wat menigeen al jaren gedaan heeft. Ik ben het geheel eens met wat de schrijver zegt, dat het zoo gewenscht is, „dat de kinderen gedurende een schooltijd blijven in een bepaalde sfeer; dat geeft meer rust aan het kinderlijk denken dan de abrupte afwisseling der vakken; wanneer men in een bepaalde les nieuwe voorstellingen of begrippen heeft aangebracht, is het wenschelijk met deze voorstellingen te werken, als ze nog levendig zijn; het blijven in de sfeer voorkomt onlustgevoelens die worden opgewekt, wanneer men met iets, dat het denken in beslag neemt, ontijdig moet ophouden."

Dat de schrijver ook voldoende rekening wil houden met het contact tusschen school en huis, bewijst wel zijn bespreking van de rapporten. Voordeelen en nadeelen daarvan komen ter sprake. Dat kan niet anders dan verhelderend werken en ons brengen tot de goede samenwerking van de belangrijke levenssferen van het kind. Den slechtsten dienst, dien men aan de school bewijzen kan is wel, dat men haar losmaakt van het gezin en waar er in onze dagen veel in die richting dringt, heeft de Christelijke school de taak, dat contact tusschen school en huis te versterken en te bevestigen.

Voor een drietal vakken heeft de schrijver zich de medewerking van bekwame deskundigen verzekerd: voor natuurkunde Dr P. v. d. Berg, voor aardrijkskunde Dr A. van Deursen, voor teekenen W. H. Hulstijn. Een en ander maakt, dat we in de schoolwereld vol verwachting uitzien naar wat straks ook in het bijzonder gedeelte zal worden gegeven.

Misschien is het den ontwerper van dit geheel niet onaangenaam, als we ten slotte een enkele opmerking maken.

Allereerst een vraag. Hoe staat hij ten opzichte van het werk van Lankamp? Die heeft voor onze methodiek goede richtlijnen gegeven en heeft als zoodanig groote beteekenis voor onze scholen. Me dunkt, in een nieuw werk als dit kan die arbeid niet worden genegeerd. De heer Dam zal meer vertrouwen winnen, wanneer hij zijn standpunt ten opzichte van Lankamp aangeeft. We moeten verder, ja, maar dan moeten we ons aan het bestaande aansluiten. Misschien komt dat nog wel in het Bijzonder gedeelte.

Ik ben het met den schrijver eens, dat we op school niet kunnen onderwijzen zonder het dogma, vooral in aansluiting aan de Bijbelsche Geschiedenis. Maar nu moeten we niet zeggen, dat we de dogmatiek onderwijzen. Dat woord is te dik voor de Lagere School.

Ten slotte wil de schrijver zich blijkens de laatste bladzijde van zijn boek wel wat al te gemakkelijk afmaken van enkele vakken. Dat zal schade doen aan het organisch geheel. Ik wijs b.v. op Lichamelijke Oefening. De schrijver noemt het een zeer belangrijk „vak", maar meent, dat het niet beslist noodzakelijk is, het te behandelen in

een leerplan voor organisch onderwijs, omdat het gewoonlijk door vakonderwijzers wordt gegeven. Is die conclusie wel juist? Moet het vak niet juist deel zijn van het organisch geheel en moet de vakonderwijzer niet des te meer zijn best doen, zich met zijn vak in het geheel in te passen. Ik denk hier b.v. aan het nauwe verband tusschen de behandeling van het menschelijk lichaam, de gezondheidsleer en het hier bedoelde vak Lichamelijke Oefening. Ik hoop, dat de schrijver in het Bijzonder gedeelte meer zal geven dan hij hier belooft en ook daarin zal willen bouwen.

Gr. G. MEIMA.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Een Amerikaansche Synode in zitting.

II.

Wanneer de breedste kerkelijke vergaderingen in Amerika samenkomen, is het de gewoonte, dat correspondentiekerken en andere inter-denominatiale lichamen, deputaten zenden, die de groeten hunner respectieve groepen overbrengen, of, wat de laatstbedoelde genootschappen betreft, bij vernieuwing vragen om zedelijken en finantiëelen steun. Ter vergadering der Christian Reformed Church, waarover we in het vorig artikel schreven, kwam ditmaal een schrijven in, dat de groeten overbracht van een Kerk, waarmede men tot hiertoe nog niet correspondeerde, n.l. de Zuidelijke Presbyterische Kerk — wier officiëele naam is „Presbyterian Church U. S." in onderscheiding van de Noordelijke Presbyterische Kerk, die officiëel heet: „Presbyterian Church in U. S. A." Zoo men ziet is er slechts het verschil van één letter in den naam. Toch is er een groot onderscheid tusschen dié Kerken wat de leer betreft. De Noordelijke groep heeft heel wat moderne elementen. De Zuidelijke is betrekkelijk vrij daarvan, en wat de leiding betreft, beslist conservatief. Waar de candidaten der Christian Reformed Church soms dienen in die Zuidelijke Kerk, kwam er meer contact in de laatste jaren.

Zelfs ontvingen een paar gegradueerden van Calvin Seminary beurzen aan een der Zuidelijke Seminaries tot voortgezette studie. En de professor in Kerkhistorie van datzelfde Seminarie werd gekozen om de feestrede te houden toen aan de candidaten in de theologie van Calvin Seminarie diploma's werden uitgereikt.

Dit nadere contact leidde zeker tot het bovenbedoelde schrijven.

Er kwam ook een brief van een andere Presbyterische groep — de „Presbyterian Church in America". Omdat die naam zooveel lijkt op dien der Noordelijke groep, heeft laatstgenoemde het zelfs voor het gerecht gebracht om het gebruik van dien naam te verbieden. Als ongewenschte competitie enz. De zaak is nog hangende.

Inmiddels is de „Presbyterian Church in America" in twee stukken gescheurd. Deze groep kwam in Juni 1936 tot openbaring. Onder leiding van den bekenden Dr J. G. Machen. Het overlijden van dezen leider was een groot verlies voor de jeugdige en zwakke Kerk.

Zooals we reeds enkele maanden geleden in onze „Reformed Review" mededeelden, was de nieuwe groep op leerstellig gebied van den beginne af niet homogeen. De historie heeft de juistheid van onze mededeeling bewezen. Het waren tweelingen in den moederschoot der oude Kerk.

Het grootste deel der nieuwe groep was blijkbaar, ten deele althans, het pre-millenniale element der Noordelijke Kerk. Benevens predikanten en Kerken van independente richting. En dan natuurlijk het Gereformeerde element zooals geleid door mannen uit onze kringen afkomstig.

Eerst hield de krachtige persoonlijkheid van Dr Machen die diverse elementen te samen. Hoewel het reeds kraakte vóór zijn overlijden op 1 Januari 1937. Zoo knikkerde men hem uit als president van den Independenten „Board" (zie vorig artikel), voor Presbyterische Buitenlandsche Zending. Na het heengaan van den bekwamen leider kwam het tot breuke in 't openbaar. Ter derde Algemeene Kerkvergadering der Presb. Kerk in Amerika. Deze koos Ds J. J. de Waard, ook uit onze kringen, als moderator of voorzitter. Als opvolger van Dr Buswell, die op zijn beurt Machen had opgevolgd.

Buswell is een pre-millenniale kampioen, hoofd van Wheaton College, in den staat Illinois. ofschoon hij wenscht gerekend te worden als Calvinist. Onder zijne leiding hebben zich 14 predikanten afgescheiden van de „Presb. Church in America". Ze hebben den titel aangenomen van „Bijbel Presbyterische Kerk". En zijn van plan een theologisch seminarie te verbinden aan Wheaton College. Reeds werd de faculteit benoemd. Onder haar is een voormalig professor van Westminster Seminary, die zijn ambt neerlegde. Hij en zijn aanstaande mede-hoogleeraren zijn, voorzoover ons bekend, besliste „pre"-mannen. Het dispuut in de Presb. Kerk in Amerika was trouwens vooral betreffende het Chiliasme. Ook was er verschil omtrent de houding tegenover het al of niet geoorloofde van het gebruik van alcoholische dranken.

Men trachtte ook vooroordeel te wekken door de beschuldiging, dat de tegenwoordige leiders „aliens" zijn — buitenlanders, die niet den specifiek Amerikaansch-Presbyterischen achtergrond hadden in hun denken en doen.

Ons dunkt dat deze scheuring voor het overgebleven deel een uitzuiveringsproces zal zijn, in den zin dat het de groep bevrijdde van een militant „pre"-element en van mannen die independentistische gevoelens betreffende kerkregeering voorstaan.

Overigens — we zijn haast geneigd om te profeteeren aangaande de toekomst der gesmaldeelde groep. Gaven we aan die neiging plaats, dan zouden we voorspellen dat de „Presb. Church in America" binnen afzienbaren tijd nadere unie zal zoeken met de Christian Reformed Church.

Gezien dat de tegenwoordige leiders grootendeels uit die Kerk zijn gekomen en geheel homogeen met haar gevoelen wat leer en kerkregeer betreft. En na het bovengenoemd uitzuiveringsproces zal daar niet hetzelfde bezwaar tegen bestaan als vroeger het geval was.

De toekomst zal het openbaren. En die is niet in der menschen hand. Gelukkig ook.

* * *

Van deputaten van correspondentie-kerken gesproken, was het wederom een teleurstelling, dat er geen vertegenwoordiger was van de Gereformeerde Kerken in het land der Vaderen. Kerken waarmede wij ons het meest homogeen gevoelen. Zelfs geen schrijven met zusterlijke groeten. Zeker vergeten. Wat wel jammer is, gezien de behoefte aan versterking van het gevoel van saamhoorigheid in dezen tijd met al zijn verdeeldheid. Ook omdat wij als Gereformeerden toch nog altijd het ideaal vasthouden van een Ecumenisch Concilie van onze Gereformeerde Kerken.

Broeders, belast met de correspondentie met buitenlandsche zusterkerken, neem s.v.p. nota van onze begeerte met betrekking tot de a.s. Synode, Juni 1938. Zoo de Heere wil.

Misschien dat een bezoek aan die Synode gepaard kan gaan met bijwoning van een voorgesteld Calvinistisch Congres in New-York, ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling in dat jaar te houden in het voormalig Nieuw-Amsterdam.

* * *

Het valt ons eenigszins moeilijk te raden in welke zaken, ter Amerikaansche Synode behandeld, men in Nederland genoeg zou belangstellen om ze in dit „Reformatie"-artikel op te teekenen. We zullen naar ons beste oordeel te werk gaan in het volgend Kort overzicht der „handelingen" der Synode.

Allereerst noemen we de actie omtrent de Jodenzending. De Christian Reformed Church heeft twee zendingsposten voor missie onder de Joden. De oudste is in Paterson, in den staat New-Jersey. De zendeling, aldaar gestationeerd, Ds H. H. Schultz, van Bentheimer afkomst, werd gedurende de zittingen der Synode door den dood afgelost — 16 Juni. Te Paterson bezit deze Missie een flink huis in een Joodsche buurt. Een veel beter inrichting wordt gevonden in de stad Chicago, een gebouw genoemd „Nathanaël Institute". Ten behoeve dezer zendingsposten wordt van de kerken elk jaar, per huisgezin, 75 Amerikaansche centen verwacht. Hetzelfde bedrag, in Nederlandsch geld, volgens Ds W. Breukelaar, door de Gereformeerde Kerken opgebracht ten bate der Missie onder de heidenen en Mohammedanen.

Van de zending gesproken mogen we hier zeker wel noemen het plan om een opleidingsschool te openen voor jongelieden die eenige opleiding wenschen om leekenarbeid te verrichten ten bate van stadszending enz. Tot hiertoe diende een soort instituut in Grand Rapids. In verband met opleiding van de onderwijzers en onderwijzeressen die de Zondagsschool dienen. Er werd echter door een vorige Synode geen geld afgestaan voor de zaak. De vruchten van het pasgenoemd instituut waren niet geheel bevredigend. Nu werd opdracht gegeven om een plan voor de Synode van 1938 te leggen dat betere opleiding zal verschaffen. Wel bestaan er reeds verschillende „Bible Schools" in de V. S. Doch de meesten zijn zoo sterk chiliastisch gekleurd, dat ze een gereformeerd mensch en een gereformeerde kerk niet kunnen bevredigen.

Ze hebben reeds heel wat van onze jongelieden schade aangebracht wat hun leerbegrippen betreft.

Vandaar de behoefte aan een eigen opleidingsschool.

Een onderwerp, dat op elke Synode onder ons heel wat discussie uitlokt, staat in verband met emeritizaken. We hebben hier in Amerika niet zulk een bevredigende regeling van het onderhoud der emeritus-predikanten en weduwen en weezen van overleden leeraars, als in Nederland. Het Emeritusfonds noemden we reeds jaren geleden den martelaar onzer kerkelijke kassen. Onze regeling is erfelijk belast omdat zij een afwijking is van een duidelijk artikel in de Dordtsche Kerkenorde. Die Kerkenordening gaat uit van locale regeling. Bij ons heeft men de zaak van stonden af — reeds ongeveer 70 jaren geleden — een zaak gemaakt van heel de groep. Een algemeen fonds, waarvoor men elk jaar per gezin $ 1.60 verwacht. Wel een erg klein bedrag. En de emeriti moeten zich met een veel te klein bedrag „bedruipen". Wat de lezers zeker wel teleur zal stellen. Wat, — in Dollarland — moeten de emeriti zich „bedruipen"? Helaas is zulks het geval. Vandaar dat menig jong predikant zich zelf voorstelt, om, kon het zijn, niet aan het Emeritusfonds te „vervallen". En reeds tientallen van jaren roept men om een Pensioenfonds, zoodat alle emeriti er uit kunnen trekken. Afgedacht hun eigen finantiëelen toestand. Doch men heeft nog geen plan uitgedacht dat allen bevredigt. Schrijver dezes heeft reeds jaren een plan voorgesteld, dat de predikanten zelf een zeker percent van hun salaris afstonden — hoe hooger het tractement hoe hooger de bijdrage — en dan voorts de plaatselijke Kerk en de Kerkengroep het ontbrekende opbrengend.

Tot hiertoe heeft men zulk een regeling nog niet kunnen treffen. Inmiddels zucht men in menig emeritus-gezin. Vooral nu de prijzen van levensmiddelen stijgen is het inderdaad een zich „bedruipen".

En we schamen ons eigenlijk, dat men van onze gezinnen niet meer vraagt dan $ 1.60 in een heel jaar. En dan — in Dollarland — heeft men soms moeite om dat bedrag te heffen. Hoewel dat in de laatste jaren heel wat beter is geworden. Er komt meer systeem in de inzameling der gelden. Maar — het fonds lijdt nog steeds aan een „vitium originis" — krank in den levenswortel. Vandaar de misère in de zaak. Het fonds een martelaar... In Dollarland — let wel!

„Things are not always what they seem", zegt de dichter. Eilaci, dat is óók zoo bij ons.

Onder de lichamen die gewoonlijk, evenals vroeger genoemd, ter Synode verschijnen, om voor 't eerst of opnieuw moreelen en finantiëelen steun te zoeken, behoort ook de „C. L. A.", een verkorting van „Christian Labor Association". Voor hen, die geen Engelsch verstaan zij gezegd, dat dit beteekent: „Christelijke Arbeid-Vereeniging". Sedert vele jaren heeft men onder ons geprobeerd om een Patrimonium op te richten naar het voorbeeld der Nederlandsche christenen. Evenals men soms getracht heeft een Christelijke Staatkundige Partij op te richten.

Van dat laatste is tot hiertoe helaas nog niets gekomen. De politieke toestanden in ons land verschillen zoo enorm van die in Nederland b.v., dat men dat niet in enkele regels kan beschrijven.

Wat de arbeidersbeweging echter aangaat, begint het te „dagen in het Oosten". Vooral door de toestanden op industriëel gebied.

Er is onder de arbeiders een zwenking — wat een groot deel van de werkende klasse betreft — in de richting — zal ik zeggen — van Rusland?

Die zwenking schijnt vooral tot openbaring te komen in de C. I. O., wat weer zoo'n verkorting is van „Commission Industrial Order". Wat zeker geen vertaling behoeft. Leider van de C. I. O. is een zekere heer Lewis. Sommigen hebben betoogd, dat deze man onder invloed van Moskou staat. Ofschoon hij ontkent een communist te zijn. Hij is blijkbaar een krachtige persoonlijkheid. Sommigen hebben beweerd, dat hij Amerika's dictator is, of op weg is het te worden. Hij rekent — hoe vreemd dit moge klinken — op Roosevelts moreelen steun. Om het niet sterker uit te drukken.

Onze natie stond enkele weken verstomd, met den blos der schaamte op veler kaken. Waarom toch? Omdat Lewis openlijk beweerde, dat hij rekende op Roosevelts steun — waarom? Omdat Lewis met zijn geestverwanten, de arbeiders, welker stem hij beweert te beheerschen, hem in het Witte Huis hadden gezet! Ook met een contributie, om de Democraten in hun stembuscampagne te steunen, ten bedrage van — een half millioen dollars. Natuurlijk verwachtte elk rechtgeaard Amerikaan dat deze aantijging direct zou worden weerlegd. Beslist ontkend. Met verontwaardiging. Helaas, helaas! Er kwam geen enkel woord van het Witte Huis om de natie gerust te stellen. Maar — er kwamen daden die luider spraken dan woorden.

In onzen staat Michigan begon men met een vorm van werkstaking, tot hiertoe onder ons nog niet gezien of gehoord. „Sit-down strikes". Werklieden die den arbeid staakten, bleven in hun fabrieken, ze sliepen er in. Gedienstige geesten brachten levensmiddelen. Brooddronken tafereelen waren veelvuldig. Wat nog erger was — de weltige eigenaars werden verhinderd om hunne fabrieken, of zelfs hunne kantoren, binnen te treden.

De troepen werden te wapen geroepen. Dat wil zeggen de staatsmilitie. Men zou ze wellicht kunnen vergelijken bij de schutterij in het land der Vaderen. Ik elk geval niet het gewone nationale leger, dat onder den president onzer Unie staat.